

OBČINA
SLOVENSKA BISTRICA
O b č i n s k i s v e t

18. redna seja Občinskega sveta
dne 24. februarja 2022

Gradivo za 14. točko dnevnega reda

ZADEVA: Priseljevanje tujcev na območje občine Slovenska Bistrica

Poročevalka: Irena JEREB, vodja Oddelka za družbene dejavnosti

O B Č I N A
SLOVENSKA BISTRICA

Občinska uprava

Kolodvorska ulica 10, 2310 Slovenska Bistrica

telefon: h.c. + 386 2 / 843 28 20, 81 81 912, **fax:** + 386 2 / 843 28 50 **e-mail:** obcina@slov-bistrica.si
uradna spletna stran <http://www.slovenska-bistrica.si>

Številka: 18/2022-PP

Datum: 19.01.2022

O B Č I N A
SLOVENSKA BISTRICA
O b č i n s k i s v e t

ZADEVA: Priseljevanje tujcev na območje občine Slovenska Bistrica

I. PREDLAGATELJ

Župan dr. Ivan ŽAGAR

II. DELOVNO TELO, PRISTOJNO ZA OBRAVNAVO

Odbor za družbene dejavnosti

III. VRSTA POSTOPKA

Enofazni

IV. PRAVNE PODLAGE

- Statut Občine Slovenska Bistrica (Uradni list RS, št. 79/19)

V. NAMEN, CILJI OBRAVNAVE DOKUMENTA

V zadnjih letih je opazen porast priseljevanja tujcev v lokalno skupnost, predvsem v mesto Slovenska Bistrica. To so predvsem ekonomski priseljenci, ki prihajajo iz balkanskih držav. Priseljevanje in vključitev v družbo pa predstavlja izziv tako za priseljence kot tudi za avtohtono prebivalstvo.

Na temo priseljevanja je bila 28. 3. 2019 izvedena okrogla miza, kasneje se je tematika obravnavala tudi na 4. in 6. redni seji Občinskega sveta 30. 5. 2019 in 22. 10. 2019.

V Programu dela Občinskega sveta za letošnje leto je ponovno planirana obravnava te tematike. Zato smo se v občinski upravi za pripravo dokumenta obrnili na vzgojno-izobraževalne zavode v mestu in Upravno enoto Slovenska Bistrica.

Zakonodaja

Pogoje, način vstopa, zapustitev in bivanje tujcev v naši državi ureja Zakon o tujcih (ZTuj-2) ter zakoni in podzakonski akti s področja delovne zakonodaje, izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva.

Državni zbor je 30. marca 2021 sprejel novelo Zakona o tujcih (Uradni list RS št.57/21), ki je prinesla določene spremembe, ki bodo imele vpliv na priseljevanje tujcev, in sicer:

- **Znanje slovenskega jezika**

Na novo se uvaja pogoj znanja slovenskega jezika za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine za polnoletne družinske člane, in sicer na vstopni ravni A1. Navedeno pomeni, da bo družinski član, ki bo imel izdano prvo dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji in bo želel podaljšati dovoljenje iz tega namena, moral v času odločanja o podaljšanju dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine predložiti dokazilo o opravljenem izpitu iz slovenskega jezika. Pogoj znanja slovenskega jezika pa se uvaja tudi za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, in sicer se bo zahtevalo znanje na osnovni ravni A2. Za oboje je predpisano dvoletno prehodno obdobje in se tako te določbe prično uporabljati šele 27. 4. 2023.

- **Časovno obdobje za uveljavljanje pravice do združitve družine**

Namesto prej enoletnega se uvaja pogoj predhodnega dvoletnega zakonitega prebivanja tujca (državljana tretje države) na ozemlju Republike Slovenije za uveljavljanje pravice do združitve družine (razen v določenih, posebej navedenih primerih oziroma ob izpolnjevanju nekaterih pogojev).

- **Zadostna sredstva za preživljanje**

Iz dokazil, s katerimi je lahko tujec izkazoval zadostna sredstva za preživljanje za podaljšanje ali izdajo nadaljnega dovoljenja za prebivanje in izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, se po novem izključujejo prejemki, do katerih je tujec upravičen na podlagi zakona, ki ureja družinske prejemke, in prejemki, do katerih je upravičen na podlagi zakona, ki ureja uveljavljanje pravic do javnih sredstev (npr. otroški dodatek, denarna socialna pomoč ...). Prav tako se iz nabora sredstev, ki se upoštevajo v izračun sredstev

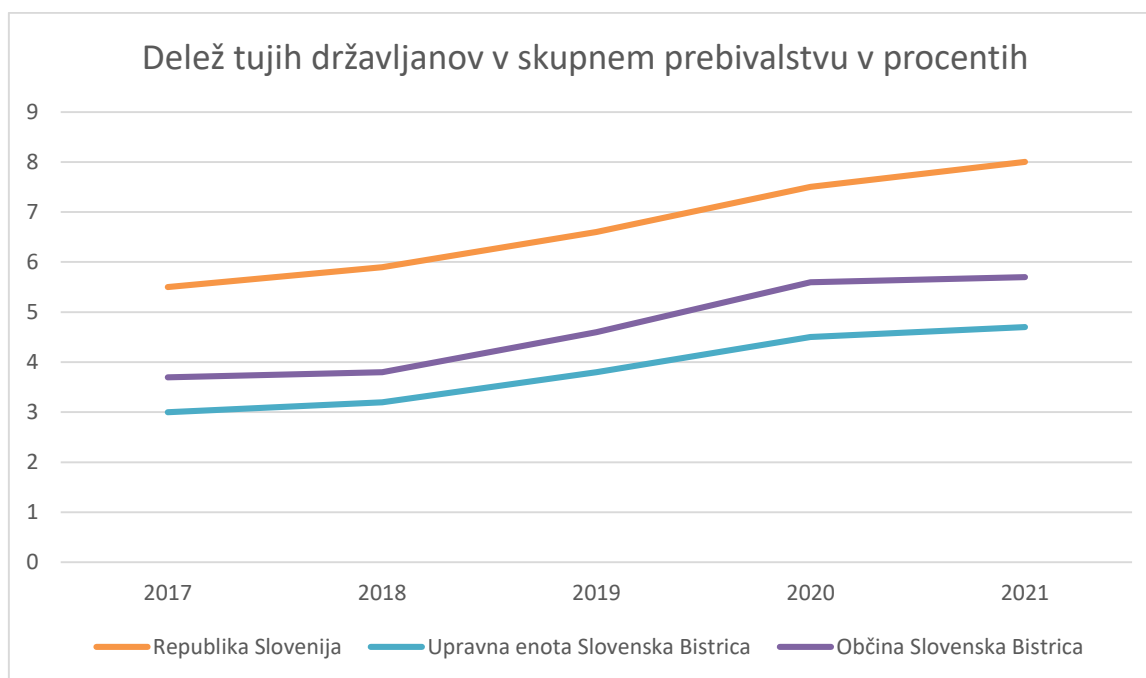
za preživljanje, izvzemajo povračila stroškov v zvezi z delom (stroški za prehrano med delom, prevoz na delo in z dela) ter povračilo stroškov, ki jih ima zaposleni pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju (npr. dnevnice).

V postopku izdaje ali podaljšanja dovoljenja za začasno prebivanje družinskemu članu mora pristojni organ na podlagi petega odstavka 55. člena Zakona o tujcih v primeru, ko obstaja razlog za zavrnitev izdaje ali podaljšanja dovoljenja, upoštevati naravo in trdnost družinskega razmerja, dolžino njegovega prebivanja v Republiki Sloveniji ter obstoj družinskih, kulturnih in socialnih vezi z matično državo. Ustavno sodišče je upoštevalo sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice in dosedanje ustavno-sodno presojo sprejelo stališče, da zavrnitev dovoljenja za prebivanje v državi, v kateri živijo ožji sorodniki, lahko pomeni poseg v pravico do družinskega življenja in je zato potrebno pri vseh odločitvah, ki se nanašajo na otroke, njihovi največji koristi pripisati poglobljen pomen. To v praksi pomeni, da ni mogoče kar tako zavrniti izdaje ali podaljšanja dovoljenja za začasno prebivanje, ko sredstva za preživljanje družinskih članov niso zagotovljena v celoti oz. v predpisani višini. Verjetno bo enako pri upoštevanju pogoja znanja slovenskega jezika za družinske člane.

TRENDI PRISELJEVANJA

Tabela 1: Delež tujih državljanov v prebivalstvu na presečni datum, izražen v procentih:

Datum/območje	Republika Slovenija	območje Upravne enote Slovenska Bistrica	območje občine Slovenska Bistrica	območje občine Poljčane	območje občine Oplotnica	območje občine Makole
1.1.2017	5,5	3,0	3,7	1,8	0,8	0,4
1.1.2018	5,9	3,2	4,0	1,7	1,1	0,6
1.1.2019	6,6	3,8	4,6	2,3	1,5	0,8
1.1.2020	7,5	4,5	5,6	2,7	1,5	0,6
1.1.2021	8,0	4,7	5,7	2,6	1,6	1,8

Iz podatkov je razvidno, da je bilo v občini v zadnjem letu večanje deleža tujih državljanov bistveno manjše kot na področju države kot celote. To velja tudi za celotno obdobje 2017-2021, saj jasno vidimo, da se delež tujih državljanov tako v občini Slovenska Bistrica kot tudi na območju celotnega teritorija Upravne enote Slovenska Bistrica povečuje počasneje, kot velja v povprečju za celotno državo.

Na območju UE Slovenska Bistrica se je namreč delež tujcev v tem obdobju povečal s 3,0 % na 4,7 %, na območju celotne države pa s 5,5 % na 8,0 %. Povedano drugače, delež tujcev v celotnem prebivalstvu se je v tem obdobju na našem območju povišal za 1,7 %, v celotni državi pa za 2,5 %. Že v osnovi pa je delež tujcev na območju občine Slovenska Bistrica in tudi UE Slovenska Bistrica precej nižji kot na območju celotne države Republike Slovenije. (vir: Statistični urad RS)

VLOGA UPRAVNE ENOTE PRI INTEGRACIJI TUJCEV

Upravna enota je pristojna za izdajanje enotnih dovoljenj za prebivanje in delo tujcem, in sicer:

- izdaja dovoljenja za začasno prebivanje,
- izdaja dovoljenja za stalno prebivanje,
- izdaja potrdil o izpolnjevanju pogojev za udeležbo v programu učenja slovenskega jezika oziroma spoznavanja slovenske družbe oziroma za udeležbo v enotnem programu,
- izdaja potrdila o izpolnjevanju pogojev za brezplačni prvi preizkus znanja iz slovenskega jezika na osnovni ravni.

Upravna enota je tudi pristojna za odobritev sprejema v državljanstvo Republike Slovenije.

Enotna dovoljenja za prebivanje in delo – strukturne značilnosti

Upravna enota Slovenska Bistrica izda daleč največ enotnih dovoljenj za prebivanje in delo tujcem, ki so zaposleni v gradbeništvu. Na drugem mestu po pogostosti so varilci, na tretjem pa vozniki težkih tovornih vozil. Tujci, ki prihajajo iz tretjih držav, se zaposlujejo v panogah, za katere izpolnjujejo potrebne kvalifikacije oziroma imajo zahtevano izobrazbo.

Za obdobje zadnjega leta ali dveh podatki kažejo, da so na primer državljani Kosova zaposleni skoraj izključno v gradbeništvu. Za državljane Bosne in Hercegovine je značilno, da se zaposlujejo prvenstveno kot varilci, nato kot monterji, sledijo zaposlitve kot vozniki težkih tovornih vozil in nato še kot električarji. Za državljane Srbije trenutno velja, da se pretežno zaposlijo kot vozniki težkih tovornih vozil, nato kot varilci, potem kot monterji, sledijo še zaposlitve v elektro stroki. (vir: Urad za delo Slovenska Bistrica ter podatki upravne enote)

Državljanstvo tujcev v Upravni enoti Slovenska Bistrica

Podatki za Upravno enoto Slovenska Bistrica kažejo, da delodajalci prvenstveno iščejo delavce v panogi gradbeništva. Daleč največ enotnih dovoljenj se izda za prebivanje in delo profilon, kot so zidar ter pomožni gradbeni delavec. Posledično je pretežni del dovoljenj izdan osebam, ki so državljani Kosova. Delež le-teh v prebivalstvu, ki ima prijavljeno prebivališče na območju Upravne enote Slovenska Bistrica, je po zadnjih podatkih 2,3 %. Na drugem mestu so državljani Bosne in Hercegovine, njihov delež je 1,4 %. Tretji po številčnosti so državljani Srbije, njihov delež v skupnem prebivalstvu je 0,6 %, sledijo še državljani Severne Makedonije, ki predstavljajo 0,2 % skupnega prebivalstva. Peta najštevilčnejša skupina so državljani Ruske federacije, ki predstavljajo 0,09 % skupnega prebivalstva na območju upravne enote, šesta pa državljani Ukrajine, katerih delež znaša 0,07 %. Tujcev, ki prihajajo iz ostalih držav, je zelo malo. (vir: podatki Ministrstva za notranje zadeve)

Posebej pa je potrebno poudariti, da podatki o številu tujcev, ki jim je Upravna enota Slovenska Bistrica izdala dovoljenje za prebivanje oziroma imajo veljavno dovoljenje za prebivanje, še ne pomenijo, da vsi ti tujci tudi prebivajo na območju Upravne enote Slovenska Bistrica

Dostikrat je namreč v postopkih ugotavljanja dejanskega prebivališča ravno za tujce ugotovljeno, da določene osebe ne prebivajo na prijavljenem naslovu, ampak dejansko bivajo nekje drugje, praviloma v državah zahodne Evrope ali Skandinavije. To je izkazano ob zaslišanju prič ter razvidno iz vpogleda v podatke o zaposlitvi in zavarovanju dotične osebe – tujca v postopkih ugotavljanja dejanskega prebivališča. Skratka, na upravni enoti zaznavajo precej fiktivnih prijav, ker določene institucije (banke ...) še vedno zahtevajo naslove prebivališč, čeprav so tuji delavci napoteni na delo v tujino.

Na našem območju imamo izstopajoče močnega delodajalca, ki praktično vse delavce napotuje na delo v tujino, in nekaj delodajalcev, ki se ukvarjajo s prevozništvom, zato ti tujci na našem območju dejansko ne prebivajo.

Na to razhajanje med podatki o veljavnih dovoljenjih za prebivanje ter med dejanskim prebivanjem tujcev na nekem območju je izrecno opozorilo tudi Ministrstvo za notranje zadeve.

OTROCI TUJCI V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH ZAVODIH

Po določitih šolske zakonodaje imajo otroci tujci pravico do vključevanja v osnovno in srednjo šolo pod enakimi pogoji kot otroci slovenskih državljanov. V zakonu o vrtcih otroci tujih državljanov niso posebej omenjeni, je pa v zakonu zapisano, da poteka predšolska vzgoja po načelih enakih možnosti za otroke in starše, upoštevajoč različnost med otroki in pravice do izbire in drugačnosti.

V Smernicah za vključevanje otrok priseljencev v vrtce in šole (2012) se tudi vrtce zavezuje k udeležanju načela »vključujočega pristopa pri uresničevanju pravic otrok tujcev do izobraževanja in njihovo učinkovito vključitev in oblikovanje medkulturne družbe«. V okviru napotkov in idej za vrtce je predvidena skrb za učenje slovenščine, vendar pa brez podrobnejše razdelave, kot je sicer zapisana za osnovne/srednje šole in dijaške domove. V vrtcih ni predvidena dodatna strokovna pomoč za poučevanje slovenščine.

V vrtcu Otona Župančiča narašča vpis otrok priseljencev. V preteklem šolskem letu je bilo teh otrok 46, v letošnjem pa se je število povzpelo na 59. V vrtcu opažajo, da starši vedno pogosteje vključujejo otroke, stare eno leto, saj se zavedajo pomena učenja slovenskega jezika v najzgodnejšem obdobju razvoja otroka in s tem lažjega vključevanja v osnovnošolsko izobraževanje.

Vrtec je kot partner sodeloval s Srednjo šolo Slovenska Bistrica v projektu SIMS – Soočanje z izzivi medkulturnega sobivanja, preko katerega je v oddelke tedensko prihajala multiplikatorka, ki se je srečevala z otroki priseljencev. Projekt je sicer zaključen, vendar ustanovi sodelujeta še naprej, saj iz srednje šole prihajajo tedensko v vrtec prostovoljci in med njimi so tudi dijaki priseljenci.

V vrtcu je oblikovana učeča se skupina strokovnih delavcev, ki imajo v skupinah otroke priseljence. Skupina se izpopolnjuje pri delu in metodah z otroki iz različnih kulturnih območij.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport šolam, ki imajo vključene učence tujcev v prvem in drugem letu šolanja, nudi ure dodatne strokovne pomoči pri učenju slovenščine. Veljavna zakonodaja (81. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja) daje normativno podlago za zagotavljanje sredstev iz državnega proračuna tako za učenje slovenščine kot tudi poučevanje maternega jezika za priseljene učence tujcev in dijake, vključene v redno osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje.

Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli dopušča možnost prilagajanja ocenjevanja za te učence, kar pomeni, da se lahko prilagodijo načini in roki za ocenjevanje znanja, število ocen ter drugo. Prilagoditve za ocenjevanje znanja se upoštevajo največ dve šolski leti. Učenci so lahko ob koncu pouka v šolskem letu, v katerem so prvič vključeni v osnovno šolo, neocenjeni iz posameznih predmetov in napredujejo v naslednji razred.

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole, ki velja od septembra 2019, je določil dodatne ure slovenščine za učence tujcev.

Na 2. Osnovni šoli je v letošnjem šolskem letu 465 učencev, od tega je 19,8% učencev priseljencev, ki prihajajo iz različnih držav, največ jih je s Kosova.

Tabela št. 2: Državljanstvo in število priseljencev na 2. OŠ

Državljanstvo	Število učencev	Delež
Slovenije	373	80,2 %
BIH	10	2,2 %
Hrvaška	1	0,2 %
Kosovo	71	15,3 %
Severna Makedonija	3	0,6 %
Srbija	4	0,9 %
Ukrajina	3	0,6 %
Skupaj	465	100,00 %
Priseljenci skupaj	92	19,8 %

Na šoli imajo že tretje leto sistemiziranega učitelja, a glede na Pravilnik o standardih in normativih za delo v OŠ, le v deležu 0,25 (potrebovali pa bi mnogo več ur od 5 ur na teden). Sistemiziran učitelj (to je učiteljica tujega jezika) uči slovenščino kot tuji jezik, pozna metode in načine poučevanja slovenščine kot tujega jezika, svetuje in sodeluje z učitelji in svetovalno službo. Na šoli se izvaja tečaj slovenščine skozi vse šolsko leto in sprotno preverja napredek učencev. Sistemizirani učitelj sodeluje tudi z učitelji in jim svetuje.

Med jesenskimi, zimskimi in prvomajskimi počitnicami imajo organizirano učno pomoč. V sodelovanju z Andragoškim zavodom MB in s CSD mame učencev spodbujajo za vključitev v projekt Socialne aktivacije (nekatero mame so na tak način dobile službo).

Z 31. 8. 2021 se je končal projekt SIMS in s tem je šola izgubila multiplikatorko, ki je vodila ta projekt. Na področju dela z učenci priseljenci tako ni več projektov, so pa na šoli mnenja, da bi se projekti lahko nadaljevali in bi prerasli v trajnostne rešitve oziroma pomoči na tem področju.

Pri delu z učenci priseljenci se soočajo z naslednjimi težavami:

- starši ne sodelujejo redno s šolo, nimajo vpogleda v otrokovo znanje, neodzivni so na elektronska sporočila, pogosto tudi na telefonske klice (številka je nedosegljiva ali ne obstaja) zaradi nepoznavanja osnov slovenskega jezika, nepoznavanja uporabe računalnika in aplikacij za namen komunikacije s šolo, potrebno jih je večkrat vabiti, da se udeležijo govornih ur (tudi po pošti);
- ni možnosti usposobljenega prevajalca (tolmač, kulturni mediator ...), ki bi ustrezno in nepristransko prevajal pri razgovoru s starši učencev priseljencev;
- starši doma težko pomagajo otroku pri delu za šolo ali pa ne (z)morejo;
- kar se učenci naučijo, se naučijo v šoli, doma redko sproti delajo (čeprav so tudi izjeme, ki imajo zelo visok učni uspeh),
- karantena – nerazumevanje, kaj pomeni, če je bila staršu ali otroku odrejena karantena (starš pride v šolo z otrokom, čeprav ima starš ali otrok odrejeno karanteno),
- ko gre mama k zdravniku, gre otrok zraven za prevajanje in tako manjka pri pouku (v letošnjem šolskem letu se je to že nekajkrat zgodilo),
- nekateri starši pa si ne uredijo osebne zdravnik/zobozdravnika za otroka, kljub temu da ob vpisu na to opozorimo,
- naslovi začasnih prebivališč:
 - učenci in starši imajo ob vpisu v šolo prijavljeno prebivališče na določenem naslovu, vendar ne živijo tam in s tem vsa poslana pošta pride nazaj;

- vsako leto je tudi več primerov, ko dobimo podatke iz CRP, kjer ima le otrok prijavljeno začasno prebivališče v Slovenski Bistrici (ime in priimek, datum rojstva EMŠO in začasni naslov), podatkov o starših pa ne dobimo,
- vsako leto ob vpisu v 1. razred pisno povabimo starše k vpisu otroka, a je vedno več primerov, ko pride pošta nazaj (»ni dvignil« ali »neznan«),
- šolski okoliš – dve redni osnovni šoli: na eni šoli več priseljencev, so »albanska šola« (širše znano po Sloveniji),
- opaža se nacionalizem, sovraštvo in s tem tudi spori med različnimi nacionalnostmi (kar otroci slišijo in vidijo od odraslih): fantje se popoldne po nacionalnosti zbirajo v skupine (po različnih lokacijah v mestu, tudi v parku), nasilna ravnanja (ve se za grožnje, pretepe in uničevanje stvari),
- srečujejo se s »povratniki«: učenci, ki jih starši izpišejo iz šole, ker se selijo nazaj v matično državo ali pa drugo državo, pri tem ne odjavijo prebivališča v Slovenski Bistrici in čez pol leta ali eno leto pridejo nazaj v Bistrico ali v drugo bližnje mesto (pri tem v času, ko so v tujini, ne obiskujejo šole, ali pa v 3 mesecih uspešno zaključijo razred).

Po mnenju šole bi potrebovali nekoga (institucija, društvo ...), ki bi na lokalni ravni skrbel za integracijo otrok priseljencev in njihovih staršev v lokalno okolje. Morda bi bila za to potrebna občinska/lokalna strategija oz. program ter možnost medkulturnega centra (ali nekaj podobnega) v Slovenski Bistrici: integracija v okolje, koordinator za integracijo, učenje jezika okolja, učna pomoč in pomoč otrokom pri domačih nalogah v popoldanskem času, koristno preživljanje prostega časa, delavnice za otroke, delavnice (in predavanja) za starše, prostovoljci, učenje vsakodnevne uporabne komunikacije (za obisk zdravnika, za obisk banke, pošte, govornih ur v šoli), spodbujanje za izobraževanje pri ženskah/mamah.

Osnovna šola Pohorskega odreda ima v letošnjem šolskem letu vpisanih 62 otrok priseljencev, kar predstavlja 8,26 % vseh vpisanih otrok.

Tabela št. 3: Državljanstvo in število priseljencev na OŠ Pohorskega odreda

Državljanstvo	Št. učencev	Delež
Republika Kosovo	55	7,34 %
Bosna in Hercegovina	4	0,53 %
Slovaška	1	0,13 %
Združeno Kraljestvo	1	0,13 %
Dominikanska Republika	1	0,13 %
SKUPAJ	63	8,26 %

Učencem priseljencem na šoli nudijo pomoč pri učenju jezika, učno pomoč in prvi dve leti šolanja prilagoditve pri pouku. Pristojno ministrstvo zagotavlja delež zaposlitve strokovnega delavca, glede na število vpisanih učencev. V začetku tega šolskega leta se je v šolo na novo vpisalo 11 učencev priseljencev in glede na zakonsko podlago imajo učitelja za poučevanje slovenskega jezika v 0,25 % deležu zaposlitve.

Na šoli opažajo, da je vedno več otrok priseljencev rojenih v naši državi in praviloma že obiskujejo vrtec in je njihov stik z jezikom okolja že vzpostavljen. Vendar imajo še vedno težave pri razumevanju slovenščine, saj v matičnih družinah govorijo le v svojem maternem jeziku.

Učencem priseljencem na šoli nudijo učno in drugo pomoč delavci, zaposleni v okviru javnih del, strokovni delavec za zgodnje učenje slovenskega jezika ter učitelji, ki jih vključujejo v dopolnilni pouk in jih vabijo na svetovalne ure.

Konec letošnjega avgusta so na šoli zaključili z večletnim projektom Izzivi medkulturnega sobivanja (SIMS), preko katerega so se v delo z učenci vključevali tudi zunanji sodelavci. Se pa na šoli trudijo po najboljših močeh, da sodelujejo z vsemi starši in da imajo vsi učenci enake možnosti.

V šolskem letu 2021/22 je na Srednjo šolo Slovenska Bistrica vpisanih 27 priseljencev, kar predstavlja 6,2 % vseh vpisanih dijakov.

Tabela št. 4: Državljanstvo in število priseljencev na SŠ

Državljanstvo	Št. učencev	Delež
Republika Kosovo	21	4,84 %
Bosna in Hercegovina	3	0,69 %
Češka	1	0,23 %
Makedonija	1	0,23 %
Anglija	1	0,23 %
SKUPAJ	27	6,2 %

Največ dijakov priseljencev obiskuje 1 letnik (12), 2. letnik (6), 3. letnik (7) in 4. letnik (2).

Prvo leto so vključeni le trije dijaki, dva v 1. letniku, eden v 2. letniku, ostali so se v Sloveniji že šolali eno ali več let pred vstopom v srednjo šolo.

Na šoli že vsa leta ugotavljajo, da tudi ti dijaki priseljenci še potrebujejo pomoč pri učenju slovenskega jezika ter strokovnih predmetov v višjih letnikih. Šolanje na daljavo je dodatno otežilo učenje in napredek tudi tem dijakom.

Letos se je na šoli iztekel petletni projekt Soočanje z izzivi medkulturnega sobivanja, ki se je financiral iz evropskih sredstev.

Doprinos projekta se kaže v:

- oblikovanem dokumentu »Predlog programa za delo s priseljenci« na celotni vertikalni izobraževanja,
- uveljavljenem spoznanju, da je učenje slovenskega jezika večleten proces (lahko traja tudi do sedem let),
- uzakonjenju zahteve po intenzivnem tečaju slovenskega jezika, preizkusu znanja iz slovenščine po opravljenem tečaju in uveljavljanju večjega števila ur za učenje slovenskega jezika. Srednjim šolam so dodeljuje 90 do 160 ur za izvedbo začetnega tečaja slovenskega jezika, kar je odvisno od števila dijakov priseljencev (Pravilnik o tečaju slovenščine za dijake v srednjih šolah, Uradni list RS št. 30/18 in 22/20), kar je sicer napredek, a še vedno daleč od tega, kar navaja stroka, da je za učenje slovenskega jezika potrebnih 500 ur (B1) in 100 ur (B2),
- boljši usposobljenosti zaposlenih,
- izmenjavi dobrih praks v lokalnem in širšem okolju,
- več učne pomoči,
- manj predsodkov.

Predvsem je projekt omogočil dodatno strokovno okrepitev, zaposlitev multiplikatorke, ki je delala s priseljenci (tečaj slovenščine in učna pomoč, učenje kulture in navad okolja), koordinirala delo z učitelji na šoli in v ostalih zavodih, vključenih v ta projekt.

Z iztekom projekta srednja šola nima več na razpolago dodatnega kadra, ki bi ga nujno potrebovali za kvalitetno celostno integracijo dijakov priseljencev v šolsko, poklicno (delovna praksa dijakov) in lokalno okolje. Normativno opredeljeno zaposlitev za delo s priseljenci so med zgoraj omenjenim projektom pridobile samo osnovne šole, srednje pa ne.

Delo s priseljenci (predšolski otroci, osnovnošolci, dijaki) zahteva veliko dodatnega dela tudi v popoldanskem času. Ob zaključku projekta sta bili na lokalnem posvetu s strani različnih zavodov izraženi potrebi:

- po zagotovitvi kadrovske podpore osebe, ki bi delala z dijaki priseljenci in njihovimi družinami v popoldanskem času,
- po vzpostavitvi prostora, kjer bi se v popoldanskem času odvijale različne dejavnosti (učna pomoč, ustvarjalne delavnice, medkulturne vsebine ... Dober zgled so Jesenice, ki v ta namen zaposlujejo kulturnega animatorja).

Glede na vse navedeno iz Srednje šole predlagajo, da se razmisli o zgoraj navedenih predlogih, ki bi tudi v naši lokalni skupnosti prispevali k boljši integraciji priseljencev in sobivanju z domačini.

Pri vključevanju tujcev v naše okolje je največja težava neznanje slovenskega jezika in kulturne razlike. Priseljenci tudi ne izkazujejo potrebe po integraciji v lokalno okolje.

Načrtovanje in izvajanje migracijske politike je v pristojnosti državne uprave, ki pripravlja, usklajuje in sprejema ukrepe za to materijo.

Lokalna skupnost nima nikakršnih zakonskih pristojnosti, da bi lahko v svojem lokalnem okolju vplivala na obseg priseljevanja tujcev.

Glede na težave, ki se izkazujejo v vzgojno-izobraževalnih zavodih, zdravstvenih ustanovah, v upravnih zadevah in v ostalih situacijah zaradi neznanja slovenskega jezika ter kulturnih razlik mora država aktivno pristopiti k sprejetju zakonskih predpisov, ki bodo uredili ta področja.

VI. FINANČNE POSLEDICE

Obravnava tematike priseljevanja tujcev nima neposrednih finančnih učinkov na občinski proračun.

VII. PREDLOG SKLEPA

V zvezi z navedenim predlagamo, da Občinski svet predstavljeno gradivo obravnava, o njem razpravlja ter sprejme naslednji sklep:

S K L E P

Občinski svet Občine Slovenska Bistrica se je seznanil z gradivom o priseljevanju tujcev na območje občine Slovenska Bistrica.

S spoštovanjem,

Irena JEREB,
vodja Oddelka za družbene dejavnosti

Viri:

- Trontelj, E. (UE Slovenska Bistrica), Priseljevanje tujcev v občino Slovenska Bistrica,
- Pufič, T. (OŠ Poh. odreda), Priseljevanje učencev tujcev,
- Arbeiter, S. (2. OŠ), Učenci priseljenci na 2. osnovni šoli Slovenska Bistrica za šolsko leto 2021/2022,
- Vrečko, M. (Srednja šola Slovenska Bistrica), Poročilo o priseljencih,
- Stegne, S. (Vrtec Otona Župančiča), Podatki o priseljencih.